

Szerkesztőség.
Kaposvárott, fő-ut 35 sz. a.
Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény kézirata, ismeretlenségére szánt könyv.

Kiadó hivatal:
Leitelen H. könyvnyomdája
Kaposvárott.
Ide eljuttatandó az előfizetési pénz hirdetési és nyilvántartási részét illető minden lap anyagi részét illető minden közlemény.

NÉPJOG.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek:
helyben a kiadóhivatalban,
továbbá Budapestben Hasenstein és Vogler, Goldberger A. V., Láng és társa Bécsben Hasenstein és Vogler, Oppelk Alajos, Mosse Rudolf, Danbe G. L. és társa Rotterdam és társa Irodában.

Megjelenik minden pénteken.

Évi jelentés

Kaposvár város polgármesterétől, az 1881-ik évről.

1. Közdok állapota.

Állami-adó hátralék	30,236 frt 49 kr.
1881. évi kivétel	64,927 frt 38 kr.
Szaporodás	474 frt 50 kr.
Levonandó teljes összeg	95,637 frt 36 kr.
Ebből készpénzzel lefizetve	63,624 frt 9 1/2 kr.
1881. évi leírás	8383 frt 96 kr.
Összesen	72,008 frt 5 1/2 kr.
Maradt tehát hátralék	23,628 frt 31 kr.
Ebből ingatlanokra kebelezve	3500 frt.
Földadói különbözés és előirható szaporodás 1876-ról	2500 frt.
Összesen	6000 frt.

Ezt levonva a 23628 frt 31 krból, marad valódi hátralék **17628 frt 31 kr.**

Hadméntségi díj:

1879. és 1880. évi tartozás lefizetve 1881. év végeig	2324 frt. 1560 frt.
---	------------------------

Tehát az állami adóknál javulás állott be 6608 frt.

2. Megyei katonabeszállásolás címére

lett kiróva	1857 frt 62 kr.
erre lefizetve	1658 frt 83 kr.
maradt hátralék	198 frt 79 kr.

3. Betegápolási alap címén kirótt megyei pótdó

összege 1881. évre	526 frt 52 kr.
ebből lefizetve	514 frt 76 kr.
marad fizetendő	11 frt 76 kr.

4. Megyei közmunka címén lett kiróva

lefizetve	444 frt 60 kr.
Hátralék semmi.	444 frt 60 kr.

Városi:

1880-ik évről hátralék	8284 frt 64 kr.
1881. évi kivétel	13,445 frt 91 kr.
Összesen	21,730 frt 37 kr.
lefizetve	14,258 frt 23 kr.

Maradt hátralék 74,442 frt 14 kr.

Fizetett tehát a városi lakosság állami, megyei és városi adók fejében összesen 82,290 frt 51 kr.

5. Fogyasztási adó fejében:

fizetett szemlésezeknek	11,200 frt
1019 frt 05 kr.	
irodai szerekért	15 frt 70 kr.

Összesen 12,234 frt 75 kr.

Bevett pedig fogyasztási adó címén 11,321 frt 82 kr.

és így ráfizetendő összeg **912 frt 93 kr.**

Ezen hiány a városi vágóhid jövedelméből lett fedezve.

6. 1881-re a város összes szükségleteire

előirányozva lett	24,979 frt 81 kr.
ki lett adva	26,325 frt 91 kr.
vagyis tul kiadás	1346 frt 19 kr.

Ez abban találja magyarázatát, hogy gróf Somsich Imre ur részére egy ezer forintos tőke lett lefizetve, és sok régi kontó kiegyenlítő, úgy többrendbeli nem remélt építkezési kiadás is volt fedezendő.

A közegetvám pénztári számadása

lezárható nem volt, mivel az utolsó járandóságot a vasuti igazgatóság nem utalványozta. — Annnyit azonban jelezhetek, hogy itt hiány nem lesz fedezendő.

A közszállítási szerződés, a mint azt a képviselő testületnek már előbb jelenteni szerencsém volt, megkötött az előbbi szállítóval a régi áruál 90 krral olcsóbban köbméterenként, és így itt is százakra menő megtakarítás van elérve, a mely megtakarított összeg az utak javítására lesz fordítható.

A közegészségi állapotokat kimutatja a város orvosi jelentése; a mely a betegségi születés és halálzási kimutatáson kívül foglalkozik a törvénytelen gyermekek és vadházasságok kérdésével, a melyek szerfelett szaporítják a város bajait. (Alantabb adjuk. Szerk.)

Ovodatgy. Az ovoda vagyoni-állapotát illetőleg van szerencsém jelenteni, hogy az ovoda-alapítvány tulajdoni joga a megvett házra telekkönyvileg bekebelezetett.

A hátralékos vételár lefizetése és összeszámolás, úgy egyéb ezen kérdéssel kapcsolatos teendők elintézése iránt a képviselő testület határozott.

Az ovoneczok száma a tavalyi létszámot haladja.

A községi iskolában a rendes rajz-tanítói állomás betöltetett.

Városi aggápoló. A gondnok lemondása folytán ezen állomás ma lesz betöltendő. — Az ápoló jövő elvendezését illetőleg indítvány adatván be: a kiküldött bizottság munkálata még be nem érkezett.

Városi hivatalok által elintéztett ügyek

forgalma 1881. évben:

Tartatott tanács ülés	42.
Ebben elintézve lett	472 ügy.
Arvaszéki ülés tartatott	31.
Ebben elintézve lett	279 ügy.
Képviselő ülés volt	12.
Ebben elintéztetett	76 ügy.
Közigazgatási ügy beérkezett	7135.
Ezek 16 kivétellel elintézték.	

Községi bíráskodási ügy beérkezett 781, ez mind elintéztetett — tartatott pedig tárgyalás augusztus 10-től az év végeig 757.

A rendőrkapitányságnál elintézendővé vált 790 ügy. Ezek 9 kivétellel elintézték.

A közállapotok jellemzésére elő kell adnom következő észrevételeket:

A szegényedés mind nagyobb tért fog, a kis ipar pangása folytán a városi polgárok közül számosan a nyomor elé mennek. Különösen a múlt évben az őszi roppant eszések miatt a vidékbeli vásárok sikertelensége sok szegény kézművest válságos helyzetbe sodort.

A közkerkölsőség azon horizonon áll, a mint legtöbb hazai kisvárosban. A szegényedéssel járó misériak és bűnök úgy a családi, mint a közéletben felütik fejüket.

A közbiztonság, tekintve a városon kívül épült, messze fekvő részeket s helyi lakásokat, a mik rendőrileg nehezen ellenőrizhetők, tűrhető lábon áll — de e részben minden lehető elkövetetik a jobb eredmény elérésére.

Benyújtatott fenti jelentés a jan. 11-én tartott közgyűlésen.

A jelentés befejeztével a polgármester szóval is kifejezést ad azon kinos benyomásnak, mit reá a városban levő szegényedés észlelése okozott és indítványozza, hogy a helyzetnek megfelelőleg a szükség némi enyhítésére igen idő- és czélszerűnek látná, ha a városi képviselőtestület egy hatósági zálogháznak felállítását kimondaná és létesítené, mert zálogházi intézet nélkül mainapság Kaposvár már meg nem lehet.

A zálogház pedig igen kívánatos, hogy hatósági legyen, mivel csakis így van kezesség az iránt, hogy a kölcsönre szorult szegény osztály nem fog kizsákmányoltatni.

A polgármesteri előterjesztés után felszólalnak többen és őszintén átértett köszönetet szavaznak az előterjesztésért, mivel örömmel látják azt, hogy a városi tisztviselőség és a tanács szép munkásságot fejtettek ki, a minek következtése, hogy munka-hátralék nincs, hogy a régi adósság törlesztetik, az adóhátralék apad és hogy felügyelet, rend és szorgalmas, odaadó munkálkodás minden téren helyt áll.

Ezután a hatósági zálogház eszméje felett keletkezik élénk és szép eszmecsere. Szalay, Kelemen, Svarcz, Kontrássy képviselők hozzászólnak és méltatják a kor- és helyzet szerinti eszmét, a mely egyaránt szolgálja a városi kölcsönöző szegény, úgy a város egyetemese érdekeit. Különösen kiemeli Kelemen, hogy míg a város egyfelől ebből szerény hasznot húz, és a kölcsönzót a zsarolástól megmenti, addig másrészt a nyert hasznot a város közönsége ismét visszakapja azzal, hogy azt városi közkiadásai fedezésére fordítja. — Ellenészrevételt csakis Kontrássy annyiban tett, hogy azt igyekezett kimutatni, hogy a zálogházak előmozdítói az adósságcsinálásnak és a zálogba tevő nem szolid adósságtörlesztő, hanem adósságcsináló, de ugymond, ha kell lenni zálogháznak, az legyen a városi közönség zálogháza, a városi hatóság közvetlen felügyelete és vezetése alatt.

Idáig a vita, illetve eszmecsere a csendes, partot tisztelő patak futását jelképezte. De megváltozott a hang és hangulat, midőn Szalay Károly azon indítványát terjesztette elő, hogy:

A polgármester évi jelentése a mily szívés lélekemelő, a hol a régi bajok tisztulását és a helyzet nevezetes javulását konstatálja, — ép oly megdöbbentő a bezárásnál, a hol az általános elszegényülést is ölelve pár vonással: élénk rajzolja a társadalom szörnyű kísértetét, a pauperismust.

Ezen iszonyú kép előtt meg kell állanunk és nem lehet szemet hunynunk a szörnyű be-tagságra, hanem gondolkodnunk kell módok és eszközökről, hogy azt másoknak is tudtul adjuk, kell érzéseinket közölnünk másokkal is, hogy mások is érezve azt, tegyék általánosabbá a vész

tudatát és segélyjenek. Ajánlja e végből, hogy a városi képviselőtestület irjon előterjesztést a megyére, hogy az a legközelebbi megyegyűlésen tárgyalható legyen, hogy a megye közönsége ismét tovább adjon hangot a kór meggátolására.

Kelemen Lajos szólal föl: ezt nem látja szükségesnek és indokoltak, mivel a polgármesteri előterjesztés csakis a városi zálogház létesítése indoklására említette fel a szegényülést. Nem látja czélját az előterjesztésnek — mert a megye erre írt nem adhat.

Kontrássy: furesának találja, hogy Szalay Károly az elszegényülés szörnyétől remeg, — mikor azt láthatja az előterjesztésből, hogy a városi közönség ez évben a fogyasztási adóval együtt közel 100 ezer forint adót fizetett, és befizetett tényleg annyit, amennyit talán még soha. — Törlesztett régi tartozásokat, — tehát itt helyzet-javulás van és pedig vagyoni helyzet-javulás.

Hochstädter: hozzá járul Kelemen nézetéhez, és nem látja helyén az előterjesztést, habár előrebocsájtotta, hogy az elszegényülés valóban létezik és a miker e részben Szalay előadott, igazak. De — ugymond — sikertelen az előterjesztés, tehát minek?

Erre válaszol Szalay: Igaz, hogy szegény örökké volt és valószínűleg örökké lesz. — A vagyoni különbözést inger a munkára, hogy a vagyontalan elérje a vagyonos helyzetét, a ki nem dolgozik. — Az állam fentartja az egyensúlyt a vagyonos és szegény között és jó dolog, ha a serpenyő sem jobbra sem balra nagyon el nem hajlik, de iszonyu állapot az, ha a mérleg a nagy többségben lévő vagyontalan oldalra átbillen. — A terjedő pauperismus, ha maga felé húzza a hatalom eszközeit — az fog helyzetet teremteni, amitől minden józanul gondolkodó — fél, és mindent elkövet, hogy az be ne álljon.

Nem lehet, ugymond, egyszerűen fájdalomosan tudomásul venni a polgármester észleletét; — mert ezen enunciatio hivatalos közegetől jön, hivatalos jelentésben. Itt a hatóság figyelmezteti a közönséget. Ez nem egyszerű feljajdulás, hanem roppant kórállapot constatalása. Kontrássy ur azon cynicus észrevétele, hogy sok adót befizetünk, tehát tehetősebbek vagyunk mint előbb, igen rosz tréfa — mert ő is jól tudja, hogy a sok adó befolyása nem a vagyoni gyarapodás, hanem a rendkívül szigorú adóvégrehajtás következtése. Mert odaadja utolsó falatját és fillérét a koldus, csak hogy békéje legyen. —

Igenis kötelessége a képviselőtestületnek előterjesztést tenni, és hangos kifejezést adni az állapotnak, a mit ősmér, és a minek következtéseitől fél.

Svarcz Samu: teljes mértékben osztja Szalay nézetét és helyén hagyja az átiratot, — mert valóban indokolt az. Ő nem látja át: mit változtat a dolgon, hogy az átirás a polgármesteri jelentésből támad-e elő vagy privát indítvány folytán. Igenis, ő mint képviselő, kívánja, hogy átirassék, a helyzet felett gondolkodják a megye közönsége és lás-sou eszközök után.

Kelemen: ismét vitatja a czélszerűtlen és helytelen eljárást és ajánlja, hogy ezen idea ejtessék el.

Ifju Csorba Ede: Ő a polgármesteri jelentésből azt következteti, hogy az ott jelzett állapotok felemlítése többet igényel az egyszerű hatósági zálogházi ideánál. — Az egy kis eszköz, a baj némi enyhítésére, de annak elhárítása mélyebbre ható megfigyelést és gondosabb orvoslást igényel.

Hogy van országos pauperismus, azt mutatja a törvényhozás azon gondoskodása, a melylyel a legutóbb alkotott végrehajtási törvényben a legszükségesebb ingók, élelmi szerek, beruházások, kézipar, csekély értékű produktumok a végrehajtás alól kivételnek. Erzi a törvényhozás, hogy léteznek olyan állapotok, mikről előbb gondoskodni nem kellett.

Köztudomásu dolog, hogy a kis-ipar földhöz van sújtva — annak védelme nincs — a kézműves létele mainapság a nyomorrali küzdelem.

A képviselő testület csakis jól átértett kötelességet teljesít akkor, midőn a megye figyelmét felhívja, hogy az ismét a törvényhozást figyelmeztesse ezen országos betegségre nagy elterjedésére. — Kell, hogy átirat legyen.

Ezután Kelemen és ifjabb Csorba közt — pár szó helyreigazítása miatt — egyszerű szóváltás történik, és ezzel a vita véget ér.

A röviden és halvány körrajzban leírt vita, minden melegsége, sőt itt ott szenvedélyessége mellett, bár magas hullámokat vetett, de megőrizte a képzett vitázók méltóságát, és a város-ház terme alig hallott, nagy eszmék telett, annyi szép taglalást. Az emelkedett hangulatu debatt a legnagyobb csendben és legnagyobb figyelem között folyt, csakis pár türelmetlen közbeiktált konstatalható az egész vita alatt.

A vita befejeztével a polgármester felteszi a kérdést következőleg: Első sorban: állítassék-e a városi közönség által hatósági zálogház? Egyhangulag: Igen! Nevez-e ki a képviselőtestület az előmunkálatokra bizottságot? Igen.

Másodsorban: Az általános elszegényülés ügye érdekében irassék-e előterjesztés a megyére? A kik az átírást óhajtják, álljanak fel. Őt kivételével a képviselőtestület felállással kijelenti, hogy átíratot kíván. Az átírat szerkesztésével a polgármestert bizza meg. Avárosi aggpolda gondnokául megválasztatik V r t h Adolf ur egyhangulag.

Városi közgyűmmá: Szigethy Antal városi tanácsos, a ki hivatalos esküjét azonnal letette.

Az ellenőri állomás betöltése elhalasztatott. Ezzel a gyűlés véget ért. K.

Közegészség-ügy.

Dr. Pollák Lajos város-orvosi jelentése első kikezdése mindjárt ama veszélyes járványokról szól, melyek ugyszólva tactuali kiszámítással már január hóban megszálották városunkat, még pedig 3 pontban: a Donner-utcában, Fő- és Kanizsai-utcában egyszerre. Itt basáskodtak legrémesebben a „kírításunkra szövetségessül hímlo, kanyaró, és scarlach-járványok“, melyek hogy mégis csakhamar megsemmisültek, szigoru rendőri szabályzataink még szigorubb kivitelének köszönhetjük. Így sikerült ugyanis, hogy már aprilis-május hónapokban csak szórványosan mutatkoztak ily betegségek; júniusban pedig annak teljes megszünte volt constatálható. Aldozataik száma terjedtségükhöz mérten ugyancsak tűrhető, névszerint: 44.

A népesedési mozgalmat illetőleg következő feljegyzéseket vonjuk ki:

„M e g h a l t a z 1881. évben: 123 férfi, 95 nő róm. kath., 2 f. hely. hitv., 17 f., 16 n. mózesvallásu, összesen 254; halva született éretlenek száma 19. Fentebbiek közül 69 hét éven aluli és 14 éven felüli orvosi kezelésben nem részesült. — Született: 205 fiu, 177 leány róm. kath., 27 f., 20 l., m. v. összesen 429 gyermek.“ A halálozás viszonylik a születéshez, mint 1: 2; „mi mindenesetre kedvező körülmények kifolyásának tekinthető.“

Ezek után erélyesen kikel orvos ur a városunktan annyira elburjázott „éjjeli baglyok“ és az oly nagy mérveket öltött „vadhá-

zasságok“ ellen, melyekről azonban t. olvasóink iránti kiméletességéből bővebben nem referálunk.

Az aggpoldáról előterjesztett értesítést a következő sokatmondó szöveggel bőviti: „V a n s i n l ö - h á z u n k , mely a legszigorubb philologus előtt is becsületet szerezne nevének, csak ne vegyük azt közönséges értelmében, hogy az tán s i n l ö k - h á z a lenne, hol sinlök kegyes menhelyet lennek“ stb.

A város összes tanodái azon kívül, hogy az említett járvány idejében zárva voltak, egész ségi szempontból hatszor megvizsgáltattak.

BELFÖLD.

A képviselőházban tegnap kezdődött meg a költségvetési vita. Pártunk határozati javaslatát E ö t v ö s Károly nyújtja be és indokolja. A függetlenségi párt a közjogi alaphoz képest összeállított költségvetést természetesen még általánosságban sem fogadta el.

Hm. No tessék. Mialatt a „Somogy“ kitünő tudósítói egészen megnyugtatták Somogy megyét és Magyarországot afelől, hogy a világbéke nem lesz megzavarva s a t. ez publikum, ugyde mi magunk is a t. publikummal a Somogyt olvasva és semmi rosszat nem gyanitva hajtjuk le estenként álomra fejünket, abban a hálás hitben, hogy hiszen laptársunk szakavatott és számba jövő diplomaciai véleménye minden eshetőség ellen megbiztosít: egyszerre ime csak olvasnunk kell a Neue Fr. Pressében, az Allg. Ztgban s a Pester Lloydban és Egyetértésben és egyéb kisebb-nagyobb lapokban, melyek azonban talán még jobban vannak értesülve, mint a „Somogy“, hogy h á b o r u készül Krivoszcia földén, egyik ezredet a másik után mozgósítják, pár katonát immár agyonlöttek a hegyek tövében, a delegációkat összehívni készülnek a mozgósítás tárgyában, a hadügyminiszter hadászati indokokból beadta lemondását és roppant riadalom uralkodik Boszniában, Hercegovinában, a mi mind arra enged következtetni, hogy a délvidéken a legveszedelmesebb eshetőségek fenyegetik Magyarországot és az egész monarchiát.

Már most aztán nem tudjuk, hogy melyik lapnak adjunk igazat. A „Somogy“-nak-e, vagy a többieknek? Azt hisszük mégis, hogy ezuttal kivételképen az utóbbiak értesítéseit is számba kell vennünk némileg. E szerint a délvidékre husz ezer ember fog összpontosíttatni a fölkelők ellen. A szükségessé vált intézkedésekre vonatkozólag pedig jelentik, hogy Jovanovic tábornok már akkor, amidőn első ízben járta be a bocchei kerületet, kijelentette, hogy a rendelkezésre álló hadierő alig elegendő a parti városok biztosságának megőrzésére, nem-

hogy az inzurgenseket megtámadni lehetne vele. Az időben csak a Deutschmeister ezred három zászlóalja, a Hessian-yalogezred, 250 csendőr és 3 vartüzér-század volt lenn. Ennélfogva a helytartó már december első hetében további három zászlóalj küldését kérte, s e kéréshez képest a császárvadász ezred 1. zászlóalja, a 3. 10. és 24. tábori vadászzászlóalj, továbbá egy hegyi tüzerítteg küldetett a bocchei kerületbe. Ezáltal a csapatok létszáma 2800 főre emelkedett, mihez hozzászámítva még a 400 főre emelt csendőrséget és a „Laudon“, „Zrinyi“ fregattok, továbbá a „Nautilus“ és „Sansego“ ágyunaszádokból képezett kis hajóraj legénységét, az összes hadierő 4000 főre volt tehető.

A déldalmáciai és a bocchei kerület közti szárazföldi összeköttetés fenntartása végett a 22. sz. Weber gyalogezred 2. zászlóalját is áthelyezik és pedig a Sutturinába, de a támadás megkezdésére ez is elégtelen, legalább, a kik a 69-ki eseményeket még nem felejtették el, azoknak ez a véleményük. Abban az évben ugyanis a fölkelő krivoszciaikkal 21 felemelt állományu zászlóalj nem birt meg, s Jovanovic tábornok épen ez emlék hatása alatt járt Bécsben az operáló csapatok erősítése végett.

A 36. vadászzászlóalj is pár nap előtt indult a bocchei kerületbe, a 2. és 12. vadászzászlóalj Kolinból és Kattenbergből a jövő hétfolyamán megy déli Dalmáciába, ezenkívül a 3. számú Károly főherceg nevét viselő morva gyalogezred, továbbá a jelenleg Polában állomásozó 43. sz. Aleman magyar gyalogezred is intregáns részét fogja képezni az operáló hadtestnek. Parancsot kaptak még az indulásra: a Laibachban állomásozó 26. gyalogezred, a 12. tábori tüzérezred egy útege és a trieszti 79. gyalogezred, továbbá a n. városi 51. számú Heinrich, a kolozsvári 62. számú és Klagenfurtban a 7-ik számú Maroiesics gyalogezred. A Schmerling ezred pedig már leérkezett.

Az antivarii és a montenegrói tengerparti rendőrségi szolgálatokat a „Fassana“ fregát és a „Möve“ ágyunaszád fogja teljesíteni.

Hogy ott, hol ilyen mérvű „áthelyezés“ folyik, hol mindennap egy-egy ezred kap parancsot az indulásra s lázas izgatottság uralkodik három jókora nagy, de mindenkifölött elégtelen és a fölkelésre kész tartományban, békekilátásról beszélni nem lehet, kiki maga is levonhatja magának.

Házunk előtt. A „Függetlenség“-nek azt írják Somogyból: hogy visszatetszést szül megveszerte a Horváth Gábor szolgabíró ügyében tapasztalt huzavona, melynek Csé-

[Folytatás a mellékleten.]

TÁRCSA.

A „somogyi kör“ bálja.

Somogy megye palotájának pompás termei ismét egy fényes báli közönségnek nyitottak meg. Nem vagyunk oly szükkeblűek, hogy nagy-képi komolykodással adjunk kitejézt afeletti elégtelenségünknek, mikép az alispáni udvariasság a megye termében vásárteret nyit a húságnak, s megengedi, hogy egyszer-egyszer a megye termének akusztikája a honi búval telt vizenyős szónoklatok helyett vidám zene s virágos kedv kitérőseinek hangjait verje vissza. Régi jó szokás ez, melynek tiszteletében konzervatívek vagyunk magunk is. És amennyiben jól esik saját viselt dolgainkra a visszaemlékezés — elmult fiatal éveink sajnálata ne tegyen bennünket irigyekké s életkorunkkal járó komolyságunk ne fadjuljon Tartüffe képmutatásává.

Egyébiránt a megyeterem így is, máskép is egyenlő, hasonló jeleneteknek szolgál színhelyül. — A fiatal óriás leverve magáról az iskola porát, nagy ambicióval, vékony tudományyal, bizvan bizva régi czimerének amuletti erejében, a virilis atyafiság és lányos apák hathatós támogatásában, urodalmi Mungók alázas biztatása, ismeretlen szegény ördögök bamba bámulása mellett: — a szülő megye termében lép a közélet küzdterének porondjára.

Első szónoklat! Édes keserves szó! — A büszke bizakodást, uri voltunk önértetét hány-szor váltja fel egy kis szorongás, lámpaláz; és ha ez erőt vett, óh! akkor elhomályosodik a világ a szónok szemei előtt, nyelve megnémul, elkészített beszédének egész architektúrája romba dől; nem használ már a régi czimer, sem a virilis atyafiság pártfogása, még a rab-szolga sugása sem: az ismeretlen szegény ördögök harsány kacagása örvényt nyit előtte, melyből ki nem rántja őt a Herkópá... még a papa négyes czugja sem, mert — ez a bukás...

De ha sikerül? felhangzik az obligát éljen és taps, a régi czimer kopott, griffbe öjtött három-farku oroszlánjára szebb jövő hajnala veti arany sugarát, a virilis atyafiság ujjong, a lányos apák gratulálnak, a Mungó kezét csókol, az ismeretlen szegény ördögök még bambáiban bámulnak — a fiatal óriás keblét pedig a nyilvános szereplés soha nem érzett édes büszkesége feszíti, s lelki szemei előtt kinyílik az ut, melynek stációi: a képviselői, alispáni, főispáni, végre a miniszteri szék... sic itur ad astra!

Midőn megérkezik a farsang, melyre a mama opportunusnak látja nyilvánosan kisütni, hogy eza tizenhatodik év, melyet kedves kisasszonykák megért: előszedi az özőnöl érkezett báli meghívókat, s szakértőleg kiválasztja belőlük a — meg ye b á l é t. Illó, hogy a kisasszonyka ott lépjen a világ szinpadára, hol egykor ded-anja hódította a szerelem édes igájába dedap-ját: végre is, mi tagadás benne, az már bon ton, hogy a leány a megyebálban lépjen fel!

Az ifju hölgy saját bájainak s a szabóművészetének egész fegyverzetével lép a küzdterre; óh! nála is sok függ az első debut sikerétől, az ő szivecskéjét is majd a büszke édes remény, majd a halvány aggodalom tölti el. Szép szemei az izgatottság lázas fényében ragyognak, bájós arca s pihegő keble havát egy-egy aggódo gondolatra, várt és mégis meglepő öröme el-elutja az érzés melege, végre: — a megyeterem ajtajával elő te is megnyílik a szépség és kellem végtelen birodalma, melyben a legkorlátlanabbur, az izlés, az ő kezébe adja az uralkodás jogaat. A tánczosok raja, a bókók özöne, az imádók rajongása veszi őt körül, s az izgatottság elmulik, hogy helyt adjon a megelégedés azon biztosságának, mely oly közel áll a — — — boldogsághoz. A remény a beteljesedés teljes biztosságának érzetével építi a jövő fényes palotáját, melynek földszintje az édes szerelem, emelet a boldog házasság...

Óh, de a kinek a szerencse nem adta meg a hódítás erejét, annak a megye terme siralomház. Midőn a mama kénytelen megbetegedni,

hogy az időelőtti hazavonulás fedezve legyen, de mégis kénytelen meghallani, hogy a rosz nyelvec átulásának okát azon petrezselyem szagára vezetik vissza, melyet leánya árult: óh! az már gondolatnak is gyilkos, borzasztó... De ne fessünk ily visszatetsző képet, a mi megyeházuunk termében nem történhetik meg ily kínos jelenet: a mi megyénk hölgyeinek híres szépsége, kelleme s ifjaink galáns udvariassága nem engedné azt.

Tehát a megyeház terme ugy a bálban, mint a gyűlésben egyenlő érzelmek, indulatok, sikerek és bukások színhelye: ki mondja, hogy ahoz Themis mellett Terpsychore nem tarthat igényt?!

Az egyetemi somogyi kör bálja fényes, de gyér közönséget vonzott a megye termébe, különösen a vidék előkelőiből, mert Kaposvár ugyancsak kis számú látogatókkal volt lépviseve. Az uralkodó szint nem tudjuk biztosan meghatározni, ámbár tekintve, hogy e bál sok szép ifju hölgynek első bálja volt, a fehér színnek kelle vala egyebek felett dománálni. Hanem láttunk izléses, gyönyörű toiletteket más színekben is. Ime itt adjuk a tánczoszoru bájós virágainak névsorát betűrendben, merta szépség, elegancia és kellem figyelenbe vételével nem tudnánk egyébként helyes sorrendet csinálni ugy, hogy udvariatlanok, sőt igaztalanok ne legyünk.

Biró Sándorné, fekete selyem ruha fehér csipkével; Csorba Gusztávné, fekete selyem gyöngyökkel és csipkével diszítve, Kacs Kovics Kálmánné crém színű atlasz csipkével, Kapotsfy Jenőné barna selyem kék diszszel, Makkfalvay Gézané fekete selyem, gyöngyökkel, Somssich Andorné fekete selyem fehér csipkével.

Bittó Ilka, rozgaszin tarl. illusionnal, Csorba Matild szalmaszin tarlatán, atlasz-derékkel illus. és virággal diszítve, Francsics nővérek, fehér tarl. vörös virágokkal, Gosztonyi Beatrix kék satin, fehér csipkével, Gaál Aranka, fehér atlasz virágdiszszel, Hochreiter Jolán, fehér tarl. rózsá bimbókkal, Hartmann Marian, kék tarl. virágdiszszel, Horváth Tilda (Kanizsáról) fehér tarl. atlasz derék, Kacs Kovics nővérek, krém atlasz,

Melléklet a „NÉPJOG” 2-ik számához.

pán Antal alispán lenne az oka. — A dolog nem akként áll, helyre kell e hirt igazítanunk. Tudjuk ugyanis, hogy Horváth Gábor szolgabíró ellen a személyes szabadság miatt emelt vád következtében a bünvizsgálat a kir. ügyészség indítványára jogérvényesen el van rendelve, a további lépések késedelmét pedig nem az alispán, hanem a vádlók jogérzetének hiánya idézte elő. Csak a jogérzet hiányának tudható t. i. be, hogy a vádvisz-sza vonatott s ez habár a panasz tárgya hivatalból üldözendő bünt képez is, a kir. ügyészség tevékenységét megbénította s nem kevés nehézséget gürdített a befejezés elé. Ez a tény.

A KÖRNYÉKRŐL.

Karád, jan. 11.

Örömmel értesitem, hogy Karádon pártunk érdemes tagját Lepénye Imre polgártársunkat választották meg bírónak; megdöbbenéssel adhatom azonban azon majdnem hihetetlen hírt, hogy ugyanazon város közönsége, mely Lepénye Imrében oly érdemes embert állított a község élére, községi előljárónak megválasztotta V. M. ismert uzsorást, kinek áldástalan működése, cynikus kegyetlensége oly sok szegény polgártárs vagyoni és erkölcsi jólétét tette tönkre. Ily tények képeket a nép józansága, hazafisága és erkölcsiségében való hitünket megingatni, mert megdöbbenő bizonyítékát adják azon depravációnak, melybe népünket a pauperismust előidézett kormánypolitika sodorta.

Egyidejűleg értesülünk, hogy **Kötsén** Guttman János szinte balparti polgárt választották meg bírónak. Ez annál örvedetesebb, mert eddig e balparti községben éveken át jobbparti volt a bíró. — **Sárdon** egyhangulag Kossa János, szinte pártunk derék híve lett a bíró. — **Kapolyon** új választás lesz, mintán a teljesen népszerűtlen Felber Péter volt jobbparti kortest a képviselőtestület még csak javaslatba sem hozta, e miatt a leitatott esőselék a választási helyre tört s a választás lefolyását meghüstitotta. — Általában egyébként: a tabi járásban balpartiak lettek a bírák, mi a lefolyt képviselő-választás ellenében örvedetes manifestációnak tekinthető.

Egyet-más.

Ugy van ugy. Teljesöggel akként. Mi vagyunk az idegen invázió. Mi vagyunk a jött-mentek, voriénok, ébődik a hullán. Vasmegegyének kormány-pártja vágta szemébe a mi pártunknak, hogy invázió, idog en.

Hogy milyen áldott jó is ez az én pennám! Hogy engedi magát a lángoló indulat rohamában fékezni!

De hiszen ugy van az, ugy. Mi, mindenben ma-

millesfleurs atlaszsal díszítve, Krisanich Rózsa, kék tarl. tarka virágokkal, Kenessey Flóra, fehér tarl. ezüst spriczezel és rózsaszín virág díszszel, Körmeny Vilma, crem tarl. virágokkal; Kötter Adelina, rózsaszín tarl. selyem derékkal, Mészöly Ottika, rózsaszín atlasz, fehér csipkéekkel, vörös moharózsákkal, Mohl Henriette, rózsaszín atlasz, virágokkal, Neumayer Eleonora, fehér tarl. virágokkal, Radenich Lujza, kék tarl. atlasz derék, vörös virágokkal, Sárközy nővérek, fehér tarl. kék atlaszsal, Szily Borosa és Ilona, fehér tarl. atlasz derékkal, rózsaszín virágokkal, Szalay nővérek, fehératlasz, fehér lilimokkal, Scholz Minka, sárga tarl. vörös virágokkal, Tevely Ilona, fehér tarl. rózsaszín akác virágokkal, báró Vimbersberg Adrien, fehér tarl. vörös plüsse, fehér atlaszsal. Sajnáljuk, hogy néhány bájos tánczosnő nevét a legnagyobb buzgalom mellett sem tudhattuk meg, pedig óhajtottuk volna a névsort teljesen adni. Jelen voltak még: Atala, Mészöly Lajosné, Scholz Erichné, Kapotsfyne Tevely Lujza, Tevely Pongráczné, id. Csorba Edéné, Szily Lászlóné, Kacsokovics Mihályné, Svastics Gáborné, Gaál Dénesné stb. Az urak közül: Csépan Antal, Szalay Károly, Szily László, Psik Lajos, Kelemen Lajos, Kapotsfy Jenő és Béla, Somssich Andor, Bittó Zoltán, Francics János, Bors Emil, Gosztonyi Lajos, Kacsokovics Mihály, id. Csorba Ede, Schaffer Alajos, Thassy Gyula, Svastics Gábor, Gaál Dénes, Fodor Géza, Makfalvy Géza, Kacsokovics Mihály, Jankovics Ti-vadar, Freystädler Vilmos stb.

A mulatság reggel 8 óráig tartott, s az utolsó csárdást már a legragyogóbb kedvben járták a párok.

A bál fényét, disztíngvált közönségét csak dicsérhetjük, nem is szándékozunk illetéke-nül leczkéztetni, de pár jóakaratu kérésünk még is van most a farsang elején a bálozó fiatal-sághoz. Egyik az, hogy ne tolokodjanak a csárdásban mind a cigány elé, mert azzal hül-gyeiknek s önmaguknak is kellemetlen, elég-telen szoros helyet csinálnak, hol a tologás-

gyarok maradni akarók, mi, kikről ellenfeleink hirdetik, hogy tudunk tempóval káromkodni, szidni a németet, a hazáért nagy áldomásokat inni öbös torokkal és küpi hegyeseket, mi vagyunk idegen invázió itt, Magyarországon. S ebben ellenfeleink logikát látnak és éreznek gyönyört. Azt hiszik, hogy van okos ember, ki ezt nekik elhiszi.

Ilyen okos ember azonban nincs. Nincs, egyszerű oknál fogva. Nincs azért, mert komoly, lig-gadt, számbavehető ember, tisztességes polgár és gondolkodó fő oly pártot, mely fája gyökerének étező elemét éppen a hazában keresi és ott találja, s mely nem czimborál semmiféle idegen, gyanus elemmel, hanem programjának főpontját abban az egyetlen szóban írja ki, hogy „független-ség”, — annak a pártnak a jellemzésére sok min denféle szavat használhat, csak éppen azt az egyetlen, hogy idog en.

Nem idegen bizony. Ott tapogatózik az a ma-gyar szívek gyökerei körül, ott melengeti kezét a magyar nemzet keblén, figyelve a szívnek dobogá-sát és számítva a vérnek lüktetését. Elborul a tapaszlat fölött sokszor, fájó érzés fogja el a közöny miatt gyakran, idegenszerű operációkhoz mindam-ellett nem folyamodik és ha inváziót képez, mint párt, az nem idog en, akár minő más legyen.

Sokra visztük, az igaz. Mert alkudni nem akartunk apáink gyilkosaival, amiatt kinevettek, szántak. Hogy hangoztatjuk a politikai elvek me-revségét aközjogi állásban, amiatt elzárták előttünk az ajtókat, a társaságba sem eresztettek be. Kupez, csiszár, fináncz, mind becstelben állhat, de a balparti embertől menekszik az okos, mint a belpoklostól. Zsundár, csödben bukott csaló és defrandátor, ha akar, szalonképes. A balparti ember csupa merő kamasz, tanulatban, ostoba pribék. Ez már így van. Így megy évek óta. S megvárják tőlünk, hogy szégyenkezve járjunk az utcán és háláljuk meg szépen, ha szöba áll velünk a jobbparti tekintély, az őseit elfeledett gentry vagy a frisseségtől még szagos, ki sem száradt kutyabőr új nemese.

Nos hát azért is szükséges, hogy szervezked-jünk. Hogy meglássuk: ki velünk és ki ellentünk. Hogy segíthessünk egymáson és megbecsülhessük egymást isten jóvoltából s saját magunk nagy akaratából, mert más ugyan nem segít mi rajtunk. — Vas megy e függetlenségi pártja megmutatta a példát. Kövesztük. — Szervezkedjünk!

KERESKEDELEM.**A kereskedelmi ismeretek fontosságáról.**

Régi időkben, az ugynevezett ókorban, amikor a társadalmi viszonyok a fejlődés kezdetleges stádiumában, az élet örömei egyszerűek és az igények könnyen kielégíthetők voltak; amikor a vadász lelőtt vadja, a juhász gyapja fölöslegét

ban tánczról szó sem lehet, de a hölgyek uszá-lyait bizonyosan legázolják. — Megrontják az egész bál kinézését is; feltűnő és pedig rossz-szul feltűnő volt e rossz szokás eredménye a jelen bálban, mely amugy sem volt valami nagyon látogatott; és midőn a tánczos párok a terem egyik végében zsufelődtek össze, a terem kétharmad része üresen tátongott, mintha a bál deficitjét akarta volna jelképezni, vagy azt kellett volna okvetlenül meglátnunk, hogy hányan fértek volna még el, kik nem tudni miért — otthon maradtak.

Második az: hogy a csárdásban igen sok fiatal uri ember virágos kedvének éktelen rikoltozással szokott kifejezést adni: kérjük — a bál fénye, a társaság előkelősége s műveltsé-gére való tekintetből — ne tegyék azt; a rikoltozás nem elmaradhatlan kolláriuma a csárdásnak és még nem is uras dolog; a jökedvü paraszt legyen, igaz, hogy rikoltoz, — nem azért, mert gyönyörű tánczunkhoz a szükséges, de azért, mert jökedvünk kitérésait nem korlátolja a művelt izlés: a bálterem egyébként nem is csárda. De ha már el akarnak valamit tánczosaink tanulni a paraszt legénytől, tanulják el annak szép, daliás tánczát — s hagyják el azt az örült, ideges ráugrást, lehetetlen figurákat, melyeket a bálteremben elkövetnek: ez nem magyar táncz, de nem is táncz, hanem nevetséges, sőt boszantó erőlködés, szép tánczunk tönkretételére. Mig a csárdást így tánczolja az urak, addig az a valódi salonokba nem fog belépti jegyet nyerni — hol a tánczban is megkivánják az eleganciát és az izlés diskrecióját. — A terem díszítése, vilá-gítása, a tánczrend kiállítása, füzértáncz-jelvény, rendezés, mind szép és jó volt, de azt már nem találtuk valami pompás ötletnek, hogy a bál-terem és tánczrendek, sőt a meghívók is a megye hivatalos czimerét viselték. Ez már komoly jelvény, mely farsangi bohóságok tárgyaira nem való.

Bayadera & don Quijotte.

a szónak közönséges értelmében kieserélni kény-szerült a földmivelő gabnája és a bányász só-darabjaiért; vagy akár később is, amikor valamely állat, talán ökör, vagy juh képével ellátott darab arany vagy ezüst képezte már a kereske-dést és ipart élesztő, mert a veendő vagy eladandó tárgyak kényelmesebb megvásárlására szolgáló pénzhelyettesít és közvetítő: ebben a ködös fél-homályos, inkább mesék, mint a történelem által igazságoknak elfogadott hagyományok által megvilágított korban a kereskedelem és az ipar, nem az akkor még nem igen létező vagy annak legalább nem nevezhető tudomány és csak igen szűk körre terjedt művészet, de igenis a szükség és találékonyság által élesztetett, támogatott és tartatott fenn.

A kereskedelem ilyen viszonyok közt igen szűk határok közt mozgott, amennyiben az csak a kereskedők által tevéken kereszttül-kasul beba-rangolt vagy pedig folyók és tengerek partjain fekvő vidékekre, vagy — népebb városokban — a helyi szükségletek kielégítésére szorított. Az ily viszonyok közt élő kereskedők való-szinűleg legeslegnagyobb részének elméleti ismeretei a nullával határosak, azaz: végtelen cseké-lyek lehettek; mert az írás-olvasási mesterség-hez nem értettek, számtani ismereteik pedig a tiz ujjok utján gyakorlatilag megtanult négy alapművelet, egész és törtszámokkal való számo-lásból állott. E téren tehát igazi jelenkori gyere-kek voltak.

De epur si mouve, halad a világ, halad a föld, halad az emberiség és szelleme. Ezen az Istenség kifolyását képező emberi szellem lassan bár, de fentartóztatlanul, számtalan kényszerítő eszközt talál fel, hogy az emberi geniushoz rejlő tökélyesbülés utáni vágyat az ipar és kereskedelem terén is érvényesítse, és az emberiséget ezen irányban is a haladásra buzdítsa, az élet szekeré-nek könnyebb tovatolhatására bírja. Feltámadt tehát az ó és középkor véraztatta-föld hamvaiból — mint valami új phönix — a kereskedelem és ipar kétféjü madara, és — a hódítvány és föld-mivelés karjain — ápolva és nevelve, mindig bátrabban és erélyesebben, mindig vigabban és jökedvűbben csatogtatá és terjeszté kinőni s izmosodni kezdő szárnyait, egyrészt a vén Ázsia és Afrika szárazföldje, másrészt a majd még ár-tatlan és gyermekes Európa felé; olyannyira, hogy különösen a tengeri utak által eszközölt kereskedelmi összeköttetések az utókort bámu-latra, az akkori időt általános ismeretek elsa-játítására, a kereskedelmi tudományok alapjának megvetésére kényszerítette. Igenis, hogy kény-szerítette. Mert a tengeren vagy az Alpeseken túl terjedő, a három világrész átölelő kereske-delmi viszonyokat bonyolultta, az ismereti appa-ratust terjedelmessé és complicáltta tette, alkotta. Nem csoda tehát, ha azt állítom, miszerint kellett, hogy a terjedelmes gazdasággal foglalkozó szer-zetes Paciolo Lukács találja fel a könyvvitelan elméletét; kellett, hogy az olaszországi kereske-delmi körök ismerjék fel a váltói intézmény rend-kívüli hasznát, és végre kellett, hogy az akkori velencei kormány rakja le 1156-ban a világ leg-első bankja, a banco di Venecia alapkövét.

De a középkorban csak egyes kereskedők ismerték fel, egy intézet, egy állam látta be a könyvviteli munkálatok elkerülhetlen és hasznos voltát; csak ezek győződtek meg, hogy beható, különösen számtani ismeretek nélkül, terjedelmes és nagyobb szabású üzletvezetés a lehetetlenség-hez tartozik; csak a kereskedőházak színe-java tudta megkülönböztetni a külsőleg ugyanazon jó-ságu és minőségűnek látszó, igazi értékére nézve pedig oly rendkívüli eltérő árucikkeket, tehát csak kevesen kezdtek arról is gondolkodni, mi-szerint czélszerű lenne, ezen vagy amazon üzleti szükségletet ne az X, hanem az Y gyárból hozatni; vagy hogy kereskedelmi érdekeinek jobban megfelelné, ha nem ezen, hanem azon piacon vá-lasztaná azoknak értékesítésére, eladására. Bi-zony nem állottak rendelkezésére az akkori nem-zedéknek azon forgalmi eszközök, melyek segít-ségével mai napság az egész világot a legrövidebb idő alatt gabonával előzőnlük, vagy egyéb cik-kekkel ellátják, elárasztják; de különösen a ter-mészettudományok, nevezetesen a vegy- és géptan mérhetlen birodalma nem szolgáltatták meg azon segédeszközöket, melyek a jelenkorban oly bámu-latos dolgok véghezvitelére és teremtésére hivat-vák, így kellett tehát ennek maradnia, dacára annak, hogy Afrikát körülhajózza, aránylag rö-videbb idő alatt Chinába s Indiába jöhetnek; így kellett maradnia, dacára azon hallatlan kincsek-nek, melyek Amerika felfedezése óta a világke-reskedelmet élénkítették, míg végre a mennyiség-tan és természet-tudomány az elmélet gyermek-saruit levette, a gyakorlat, az élet, a tett terére léptek, amely idő óta a kereskedelem- és iparvilág egén is új, szebb, eddig nem sejtett kornak haj-nalpirja kezdett mutatkozni. Ezen szebb jövő egyes szétszórt sugaraiként tekinthetjük a banc of England, a francia banc general s a bécsi szörny- és halvaszületett banco del giro című pénzintézetek alapítását, míg végre 1816—17-ben az osztrák nemzeti bank alapítása Ausztriában és későbbben nálunk Pesten is azon rugzótt lett, mely a hozzánk közelebb levő köröket is a keres-kedelmi ismeretek hasznos és szükséges voltára, megszerzésük elkerülhetlenségére figyelmeztette

Somogy megye kir. adófelügyelőjétől. Székhelye: Kaposvár.

Kimutatás

Somogy megye 1881. évi egyenes adó és hadmentességi díj kivetésének és befizetésének eredményéről.

Tételszám	Neme	Hátralék 1880. év végével		Folyó 1881. évi előírás illetéke tartozás		A 3 és 4 rovat összege		Befizetés 1881. év tartama alatt		Összehasonlítva a 3. és 7. rovatokat mutatkozók		Összehasonlítva a 6. és 8. rovatokat mutatkozók					
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr		
1.	Egyenes adó	132 084	26	1 403 565	41	1 535 649	67	1 420 353	85	115 295	82	1 405 814	11	16 788	44	14 539	23
2.	Hadmnts. díj	14 480	83	74 151		88 631	83	73 964	32	14 667	50	48 240	17	186	67	25 724	15

Kaposvárott, 1881. december 31-én.

Máthás Ferencz,
kir. adófelügyelő.

A kir. adófelügyelőnek ezen kimutatása legnagyobb tanúságot tesz a teher azon nagyságáról, mely Somogy megye adózóinak vállait nyomja; adhat gondolkodni valót annak, a ki gondolkodni akar. A ki elolvassa, önkéntelen kérdeznie kell, hova vezet ez? Jóra bizonyosan nem Megjegyzésünkkel ma csak a kimutatás azon tételére szorítkozunk, mely szerint 1881-ben 40263 frt 39 kr. több adó fizettetett be mint 1880-ban. Nehogy valaki ebből azt következtesse, miként fizettünk többet, mert fizethettünk, miután aligha csalódnunk, hogy a kir. adófelügyelő urnak járó behajtási illetéke, vagy jutalmának ez összegek beteretésében nagyobb része van, mint fizetési képességünknek. Adóból viszonyaink s képességünk hű képéről hiányoznak az adatok, melyekből megtudhatnánk mi bekerült 1881-ben az adó behajtása. Kár volt adófelügyelő urnak kimutatását e rovattal meg nem bővíteni. Mennyire töltünk telik, pótolni fogjuk e hiányt.

Ennek következménye pedig az lett, hogy a kereskedelmi osztály pénzügyi intézetek (1840-ben az első hazai takarékpénztár) megnyitását sürgette, és hogy legújabb időben a kereskedelmi akadémia életbe léptetett, míg végre a 67. évi kiegyezés utáni időben az egész ország, az egész világ jobban és jobban méltatja figyelmre a kereskedelmi ismereteket, és különösen a kereskedelmi osztály országszerte azon fáradozik, hogy a jövő nemzedék kereskedői, a jelenlegi kereskedői ifjúság, a jelenkor kívánalmainak az elmélet terén is megfeleljen.

Azt mondtam, hogy a bankok alapítása és működése nálunk szintugy, mint külföldön meggyőzte az iránta érdeklődő osztályt a kereskedelmi szakiskolák nyitására elodázhatlan feladatáról és általában a kereskedő szakismereteinek nélkülözhetetlen voltáról. Vizsgáljuk meg: vajjon a pénzügyi intézetek s általában minden kereskedelmi és ipari célokra szentelt irodák és műhelyek a nemzeti élet és egyesek megélhetése és prosperálására oly kiválóan fontos, oly döntő és oly határozott befolyással vannak e? Allapodjunk meg, mondom, és szemléljük közelebbről azon jelenségeket, amelyek az emberi ész kutató szeme előtt mutatkoznak és elvanulnak; amelyek a szokatlan szemlélőt — ha különben érző szíve és lelke van, — bámulatba és gondolkodásba ejtik, utánzásra serkentik, utánzásra felhívják: Mi az? mi az édes hazámia, ami kebledet dagasztja, kezdet szent fogadásra készíti? mi az, mi a magyar magánzó- és hivatalnok-, a tudós- és együgyű földműves-, a kereskedő és iparosnak egyaránt sóhaját, óhaját képezi; amelynek hallatára, látára az elhatározás és cselekvés a hazafiúi és emberszeretet lelkes szavát hallatod? mi az, mi az? egy édes, kedves álom az, egy önálló nemzeti bank. Azokkal a sokat gondolkodó, sokat író, sokat számlálgató és számílgató, pénzt kölcsönző, bankpapirokat osztogató hivatalnokokkal; azzal a jövő és menő kölcsönt kérő, kölcsönt fizető kereskedő és iparos, gyáros és földbirtokos, vasut- és gőzhajózás-társasági megbízott és meghatalmazottból álló, tarka publicummal.

És tudod te, édes hazámia, mi neked ez a publicum? Ez nemzeti testünket, életünket, vérkeringésünket fenntartó publicum, éles látás, nagy szellemi töke, nagy általános és szakismerettel, nemzetgazdasági és pénzügyi, mennyiség-tani és közgazdasági tudománnyal. Mennyi tapasztalás és gyakorlat, mennyi életbölcsesség és mennyi tapintat szükséges egy ily modern intézet organizálására, igazgatására és fenntartására? mily terjedelmes és bámulatos apparatus! Hát még az egész országban szétszórta és az anyaintézetrel közvetlen vagy közvetett összkapcsolatban levő pénzügyi intézetek hivatalnokainak szellemi működése? ezek a vidéken szétszórta szellemi töképezések, ezek talán kevesebb szemés fejadót fizetnek a tudomány ő nagyhatalmaságának? Ha már most még az ember életét, halálát, tűz-, jég- s egyéb károkat biztosító intézeteket, a kereskedelmi kamarák és testületek és végre a kereskedelmi miniszteriumban s az országban elvégzendő munkához szükséges szellemi erőket megemlítjük, — pedig ezen utóbbiak száma éppen nem csekély — akkor tudunkkal minden osztályról volt szó, amely felsőbb kereskedelmi ismeretekkel foglalkozik, foglalkozni kénytelen.

Térjünk már most át az iparos- és kereskedelmi osztály azon részére, a melynek éppen nem magas foku mennyiség-tani és egyéb hosszabb tanulási időt igénybe vevő, de mégis annyi elméleti tudománnyal bírnia kell, hogy a mai előhaladt kor, a vasutak és gőzhajók, a távirda és gyorsanélés korában számtalan versenytárs között megélhessen, az élethalálharcot győzelmesen kiállni tudja. Mit tanuljon, mit tudjon a kereskedők ezen osztálya? Mindenekelőtt

célszerű és ajánlható, hogy minden kereskedő legalább a saját (speciális) szakmájába vágó cikkek vegy- és iparműtanával foglalkozzék, és hogy ismerje ugyanis az üzletében kapható tárgyaknak belbecsét és valódi értékét; nevezetesen tudja azt például, hogy a posztó vagy bársony-csizma vagy kocsikecske, szappan vagy berlini kék minő átalakításokon és tisztítási processzusokon mennek keresztül, mielőtt a kereskedésben látható alakjukban adás-vevés tárgyát képezik. Minthogy azonban a vegy- és iparműtani ismeretek sok természettudományi előkészületeket feltételeznek, olyan tudományt, mely csak több évi középiskolai készülség eredménye: a közönséges kereskedő ismereteit a következőkre kell reducálnunk: Ismerje mindenekelőtt a törvény-követelte szabályszerű könyvviteltant s az ehhez nélkülözhetlen váltó- és kereskedelem jogi alapismereteket. Továbbá követeljük, hogy bírjon annyi számtani ismerettel, hogy a kereskedelmi életben előforduló minden, tehát a külföldi pénz- és váltószámításra szükséges számtani műveleteket minden nehézség nélkül végrehajtsa, megoldani tudja. De kívánatos különösen, hogy minden kereskedő olyan levelet, — általánosat és kereskedelmi — bírjon szerkeszteni, a mely mutatja, hogy a modern kereskedőtől megkíván műveltség kellő magaslatán áll; mert bátran mondhatjuk, hogy a „le styl c'est l'homme,“ azaz: „az irány az ember“ fele francia kőmönadás sehol sem érvényesül jobban, mint éppen a kereskedő levelénél.

Az elsorolt ismeretek azonban csak az üzlet és raktárban használhatók; mert csak a szoroson vett irodai ismereteket képezik. Pedig a kereskedőnek más igényei is vannak, mint éppen csak a mai világ ideálját képező pénzsámlálás állítólag nemes mesterségével foglalkozni; más kötelességei is vannak, mint a városi- és községi pontos befizetése. A kereskedő idejének bizonyos része ugyanis kell, hogy polgártársaié, a hazáé legyen. Minden kereskedő érdeklődik és kell, hogy érdeklődjék legalább a kereskedelmet érintő napikérdésekről, például az országgyűlés által tárgyalt és a lapok által megbeszélte bank- vagy vám-, köz- vagy nemzetgazdasági dolgokról. De gyakran erkölcsi kötelessége is, hogy a „feketé“ mellett, vagy testületi és kamarai ülésekben „hozzá szóljon“, érdemlegesen „hozzá szóljon“, ha földraizi és kereskedelmi, történeti, pénz- vagy hiteltügyi behatóbb ismeretek állanak rendelkezésére, és ha azt akarjuk, miszerint a közönséges kereskedelmi és ipari pályán is ugyanazon tiszteletre, érdemre és elismerésre tessenünk szert, mint azon az uton, a mely méltóságokra vezet; vagy végre, ha azt akarjuk, hogy — más művelt nemzetek példájáért — a mi kereskedelmi osztályunkból is kerüljenek ki oly férfiak, a kik a közönséges kereskedelmi pályán kívül kiterjeszkedni bírván, önmaguk és polgártársaik, a haza, sőt az egész emberiségnek nagy képességeik és képzettségeiknek megfelelő gyakran rendkívüli szolgálásokat tessenek.

Vannak ugyan emberek, a kik azt állítják, miszerint a kereskedelmi ismeretek nélkülözhetők, mert szerintük a vagyonszerzés és meggazdagodásnak kovácsa a szerencse, csak az alkalom. De ha ezen állítás helyességét a gondolkodás és a tapasztalat bonczkése alatt vizsgáljuk, akkor azt fogjuk találni, hogy ez csak látszólagos. Kutassuk e czélből először is az irni-olvasni alig tudó, de meggazdagodott emberek vagyoni forrásait. Azt fogják találni, hogy — véletlen egynehány esetét kivéve — a helyi viszonyok pl. ember-, különösen pedig üzlettársaiknak üzleti és pénzdolgaiban való járatlansága és könynyelműsége, vagy vad tudatlansága azon, igaz, azon gazdagon fizető erek, a melyeknek feltalálása ezen embereket gazdagokká és befolyásossá tette; hogy tehát a sors olyan embereket ülte-

tett a bársonyszékbe, a kik fáradságos, szorgalmas vagy iparkodó életet felmutatni ugyan nem bírnak, hanem akik rögtön és váratlanul meggazdagodtak, mert gyakorlatiaság és eszélyesség dolgában legalább egynehány óhoszszal meghaladják üzlettársaikat s a — tisztelt vevőket. Eddig tehát még mindig helyes a fentebbi állítás. Csak-hogy az ilyen embereket az 1-ső „krach“ tönkre teszi és az első szélroham megfosztja őket azon látszólagos tisztelettől, a melyben eddig oly bőszaruan részesültek. — De ugy van az a nemzetek életében is, melyek életpéldájaként többek közt az ujkori Spanyolországot hozhatnók fel, mert dacára az Amerikából hozott megmérhetlen kincseknek: nem sokára szegény, majdnem koldus lett; holott Franciaország, a gazdag, mert iparkodó, a jómódu, mert szorgalmas Franciaország hatalmas füstölő s égbe meredező kéményeivel és nagyszerűen fejlesztett ipar- és kereskedelmi felső intézeteivel — dacára azon hallatlan hadi harcoknak, a melyet egy évtized előtt lefeszített, mai napság már is oly hatalmas, mint valaha; oly imponáló, oly gazdag, mint bármely nemzet a continensen s iparosai, kereskedői által is a nagy nevet kiérdemelte és — kivívta.

De egyes kereskedők életéből is ki lehet mutatni, mennyire vihetni a szorgalom és iparkodás, kitartás és folytonos elméleti önművelés, tökélyesbülés által. Vegyük például a híres nemzetgazdász, Cobden Rikárdot, azon férfin életrajzát, aki szegény fiu létére életpályáját mint könyvvívő kezdte és folytonos gyakorlat és szellemi munka által oda vitte, hogy az angol alsóházba beválasztották. Ott ő vitte keresztül — sok évi küzdelem után — a valószínűságon kor-szakot alkotó szabadkereskedelmi javaslatot, hogy aztán 1860-ban a Francia- és Angolország közt megkötött kereskedelmi szerződést, III. Napoleon ellenjegyzése mellett, Angolország részéről a aláírja. Igenis, III. Napoleon és a rumfordi majorságban született Cobden Rikárd! Mondjam e még, hogy az angol nemzet ezen volt könyvvívő hálája és elismerése jelül avval lepteg meg, hogy születése házat 72,000 font sterling értékben megvette és neki odaajándékozta; mondjam e, hogy az egész művelt világ megilletve vette ezen nagy férfi halálának híret; hogy Európa államai részvételeket küldöttek az angol kormány-nak, és hogy maga III. Napoleon állította fel Versaillesban Cobdenszobrát, és hogy végre az egész kereskedelmi világ a szabadság elvéhez fűzte örökre ezen férfi halhatatlan nevét?!

Ezen példák után, ugy hiszem, mindenki láthatja, mily erősen térnek el két, talán ugyan-azon képességgel, de különböző képzettséggel bíró kereskedő élet-utjai, és mily kiszámálhatatlan eredményeket szülhet a szorgalom és tökélyesbülés — a kereskedelmi ismeretek rendkívüli nagy terén.

Herzoi János.

HIREK.

— **Hymen.** Szép ünnepély színhelye volt e hó 10-én Lengyel tóti. E napon délután 4 órakor vezette oltárhoz Berzsenyi Gerő jogtudor és ügyvéd Perla k y Fáni kisasszonyt. Az ünnepélyben részt vettek a kiterjedt rokonságon kívül, kik közt Veszprém és Pestmegyéből is többen voltak jelen, a vidék értelmisége és Kaposvárról is sokan. Az esküvői szertartás után nagy lakoma volt az örömapa Perlak jószágigazgató lakában, ott szép felkőszűtöket mondott Bohár esapera, Bernát h Kálmán, Andorka Elek és többen. A nászszakoma egész másnap reggelig tartott vig cigányzene és táncz mellett. A négyeseket 18 pár járta. Násznagy Kapotsy Jeno és Riczinger János ügyvéd volt. A vőfélyek közt tudósítónak ott látta dr. Kriszianich Józsefet, Bernát h Kálmánt és Babócsai Zsigmondot, a nyoszoló leányok szép sorából pedig a bájós Acsádi nővéreket Veszprémből és Forster kisasszonyt Pestmegyéből nevezi meg.

— **Zichy Jenő** ur, az „ipargróf“ ipari vasuton (a duna drávain) iparosainkhoz iparkodik. Kaposvárra várják, hol az iparegylet fogadja 17-én.

— **A Bikur-Cholim** betegsegélyző és te metkezési egyesület jan. 11-én tartotta évi rendes közgyűlését. — Elnöknek újra megválasztott Politzer Rudolf ur, alelnöknek pedig: Osman Sándor ur. Az egyesület bevételé 1881-ben tett 721 frt 68 krt. Kiadás: beteg tagok segélyezésére 526 frt 89 kr. Árva gyermekekre 24 frt, összesen 550 frt 89 kr. Kezelési költség 137 frt 48 kr, egybe 688 frt 37 kr, maradt tehát az alaptőkéhez csatolásra 33 frt 28 kr.

— **Nagy tüzvész.** Barcsról írják lapunknak: A francia részvénytársulat tulajdonában álló nagy gőzfűrész-malom e hó 3-án eddig még meg nem állapított okból kigyuladt és csak a mentési munkálatok emberfeletti páratlan buzgóságának köszönhető, hogy minden hozzá-tartozó készlettel és faállománnyal együtt a szó szoros értelmében porrá nem égett. A malom egyike volt Somogy-megyének legnagyobb, leghatalmasabb vállalatainak, előbbi években roppant mennyiségű fát dolgozott fel a Széchenyi gróf-féle erdőkből, melyek közeléből építették, a modern hasonezű gyárak

kellékével felszerelve. Elzászsal és Strassburggal agyár élénk kiviteli üzletet folytatott, mely különösen előbbi időkben különösen jövedelmezett, most utóbb azonban a közel erdőkből nem kapván anyagot, Slavonia messzebb vidékeiről kellett azt szállíttatnia s már régebben hírek keringtek, a melyek azt sejtették, hogy a malom üzemében jelentékeny változás állott be, s talán ez is oka, a miért sokan zúgnak-búgnak a szerencsétlenség oka felől, akadván hangok, a melyek a szándékos fölgujtás lehetőségét gyanútadják. A kárt itteni alkalmazott egyének háromszázötvenezer forintba becsülik. A malom biztosítva volt. E tűz képzeltetleg roppant izgatótságot okozott, s dicséret illeti az oltásban részt vett összes emberbarátokat, mert csak ezek odaadása tette lehetővé, hogy az értékből annyi is, amennyi, megmentetett.

Halálozás. Gundy Gyula, városunk volt kapitánya holttestét kedden délután helyezték az örök nyugalomra. Közszeregetben állott, buzgó hivatalnok volt, de sorsára a végzet sulya vont fátyolt: elmezavarba esett. A gyászjelentés így szól: Özv. Gundy Gyuláné, szül. Hayden Cecília, egy kiskorú gyermekei László és Györgyike, valamint édes anyja özv. Gundy Jánosné, és testvérei G. za, Erzsébet férjezett Ohmacht Mihályné, Klementin, férjezett Záborszky Károlyné, és számos rokoni szomorodott szívvel tudják felejthetetlen férj, atya, fiu és testvérik Gundy Gyulának életét 42 ik, boldog házasságának 15-ik évében, egyvelő szélhűtésben, folyó 1882. évi január hó 9-én, reggeli 2 óraker történt gyászos elhunytát. A boldogulnak hült tetemei folyó hó 10-én d. u. 4 óraker fogtak örök nyugalomra tetetni. Az engedtelő szent mise-áldozat pedig a helybeli plebária templomban f. hó 11-én reggeli 8 óraker fog a mindenhatóknak bemutatni. Kelt Kaposvárott, 1882. január hó 9-én. Beke hamvaira!

Tízta gseft. Széchenyi gróf gyöngyösi birtokát megvételre ajánlák a homok-szt. gyöngyösieknek. Ezek azonban nem hajlandók a vásárt megköni, minekutána egy gondolkoznak, hogy a Gyöngyösön elvetett buzát egy is évenként Szt.-Gyöngyön arathatják, a hora a futó homokkal együtt elhordja ingyen — a szél.

Nagyvárosiasodunk. Megtörtént. Itt Kaposvárott. Egyik szélső házhoz a napokban uriasan öltözött férfi és nő állott be, hogy vidéki plebános gazdasszonya számára lebetegedése tartamára szállást keresnek. A háziak szivesen látták, sőt a jó „kvártélypénz” reményében éjjeli szállásra is maguknál tartották őket. Másnap reggel egy ötven forintos bankjeggyel fizetni ajánlottak; de mivel a háziak visszaadni nem tudták, azon megjegyzéssel távoztak, hogy „a boltokban úgy is lesz dolguk, majd ott váltataik és visszajönnek”. A jószárlás a dők mit sem sejtve még a vidéki asszony-ságra a maguk jó szántából egy nagykeadót is adtak, hogy meg ne fazzék, sőt midőn a kapuból visszafordulva egy kis aprópénz iránti szíveséget kértek, a háznál levő két forintot is megkapták. — A bevásárlásra elindult vendégek azonban a 10 frtos nagykeadóval és a 2 frttal úgy elmentek, hogy a szállásadók ma is hiába varják akár a beteget, akár a nagykeadót és a két forintjukat.

Társas élet.

* Dr. Pollák Lajos urnál közelébb estély volt, melyen sokan a helybeli társaságból vettek részt. A társaság késő éjig mulatott együtt, jól.

* A kaposvári eszmadia-társulat lakozása az idén is szokás szerint sikerült. Sokan voltak ott, s a kik ott voltak, pompásan szórakoztak. Táncz akkora kerekedett, minőt még nem látott a Preiszner helyisége. Az előkelőbbek közül is számosan megjelentek.

* **Vegyesek.** Barcsón a fiatalság kedélyes vigalmat rendezett Sylvester-éjjelen. — Lengyelországban az izz. nő-egylet jan. 18-án jótékonycélu táncmulatságot rendez. — Kanizsán a főgymn. ifjuság jan. 24-én hangversenyt tart segély- és zene-egylete javára. — Pécsen a nemzeti kaszinó fényes s nagyszabású táncestélyt tervez a jövő hó 14-ére.

NYILVÁNOS MONDANDÓ.

A „Somogy” t. olvasó közönségéhez.

Szándékom volt és van, hogy Somogygye és környéke számára Kaposvárott szaktanintézetet nyissak. E czélból „A kereskedelmi ismeretek fontosságáról” szölv, Komárom városa városházának nagytermében felolvasásom tárgyát képezett cikkemet a helyben megjelenő „Somogy” helyettes szerkesztőjének közlésével végezt átadtam. Végh ur azonban jónak látta a közlemény első szakaszát szándékosan — úgy látszik legalább — elferdítve adni ki olyannyira, hogy az majdnem egészen értelmetlenné lett. Szándékosan, mondom, mert amikor Végh urat mult héten felkértem és felszólítottam a „sajtóhibák” helyreigazítására,

mit félig-meddig meg is ígért: akkor kéziratomból kijavítva nem volt, hanem megegyezett a „Népjog” szerkesztője kezei közt levő „Komáromi Lapok” tavalyi számának 5, 7 és 9-ikében foglalt cikkem szövegei tartalmával.

Végh urnak ezen, kommentárban nem szoruló eljárását, amely által végtelenül igénytelen írói reputációm lerontását célozta, a tisztes és ges olvasók ítélgetése bizon.

Kaposvárott, 1882. január 11.

HERZL JÁNOS,

kereskedelmi szaktanár.

SZÓRAKOZÁS

F. E.-hez.

Gondolod te, csalfa kis lány,
Én még most is azt hiszem,
Hogy szivedben csak számomra
Lángol a hő szerelem.

Tudom pedig: nem úgy van ez,
Rég tudom, hogy nem szeretsz,
Elhagytál te réges-régen,
Hiába is hitegetsz.

Óh de hived — hiütlenséged
Előttöm titok marad,
S én majdan forrón szeretlek,
Csak te jól — tettezd magad.

Ne bidd! o'y gyarló nem vagyok,
Én megyek im! Eg veled,
Ki letörni képes valál
Egy viruló életet.

Kónyi Ernő.

Titok.

Az istenség magasztos képzetét
Hevült elmém sejtnei engedi,
A mindenség sötét határait
Százalozó képzelmem fölül.

Sivár éltém sorsát is tudhatom,
A sir mélyébe is tekinthetek,
De tudni azt — fogom-e valaha:
Oh asszonyok! Mit rejt a szívetek?!

Szabó György.

A halottak közeléből.

— Tréfás história. —

Brr. — Jaj! Még a hátam is viszket belé. Roppantul respektálok a halált. Nem szeretem a teremtményeit.

Csak hogy sorsát senki el nem kerülheti. S én ott lakom a temető sarkában. Ha udvaromba kilépek, ha a folyosómon kitékintek: néhány lépéssnyire van tőlem az első sir, mellette a többi, úgy huzódnak ott sorra egymás mellett, mindmegannyi esőndes kis házikó.

Hat év előtt esett e kis történet.

Szentséges Remete Antal — ösrégi bátyám — névelőestéjén többen, rendbeli „iszakos” pajtások s isten tudj' hányféle rokon és rokontalan hívek egyik helybeli vendéglő tisztessé szobájában infámis döcözögös torokhanggal — tán bőségesen is — jóízűen pazaltuk a kőkény, akarom mondani a szölvő — levét. A dolog veleje az, hogy egy dragonyos pajtásom szörnyen fenyegette t' valammivel! Megfeleltem azonban neki s a dolog — az ő mosolygása között — akkor abban maradt!

Nem is tudtam, mit gondolt s mire mosolygott a gonosz.
Hazaindultam.

A kaposvári templomnál figyelő örök őre — az éjjeli baktér — ott somfordált széles vasu baktér-fegyverével a templom körül. (Ezt egy a korona fogadóiból ez-ek-czakk haza botorkáló druzsántól tudám meg, mivel találkoztam.) Figyelmeztetett, hogy „éjféli” nem messze van.

Tudva, hogy Kaposvár roppant nagy a rend és a kicsinységek dolgában, meg hát a rendnek amugy is tisztelője levén, fogtam fölön jó súlylyal bíró politiros somfa botomat s eszerép pipámat tövön kapva, a szívem tájékan terjeszkedő mellényem bal zsebéből pedig gyufát kotorászva elő, s ezt 9 és fél percig dörszölvén és végre tüzet kapván, kedvenz 11 éves eszerép-pipámmal fogaim közt — neki vágtam a nyugodt „keletnek” s neki az 1863. évben befejezett temető derék bordázatának. De épp' a mint ennek nyugati sánczán felléptem — pokoli sötétség volt — úgy tetszett, mintha valami dobogást hallanék. Léptem vagy tüzet, a dobogás szüntelen hangzott s úgy tetszett, mintha mindig jobban és jobban hallanám.

Arról, hogy féltsem volna, szó sem lehet; de bizonyos elfogultság vett erőt rajtam annál is inkább, mert a városi torony-óra veré az „éjféli” se mellett pokoli sötétség lévén, az a gondolat támadt bennem, vajjon nem-e a tulvilági lények egyik vagy másika hajlandó személyem valamelyik gyöngye oldalával megismerkedni?!

Nosza rajta! Nem is voltam rest. Somfabotomat erősen jobb kezembe szorítván, s pipából még erősebben füstölvén, ujjal neki indultam. Amde a megállásom folytán elnémult dobogás ujjal hangzott s mindig közelebb és közelebb hozzám...

Végre oda értem a temetők fő jelvényéhez: „a közös nagy kereszthez.”

— S majdhogy össze nem ütém orromat egy — bakáéval! — — —

„Adjon Isten!”

„Fogadj Isten! Jojtzakát!”

E vitéz a Czigli-koresmából a lakatnyába, a temetőn át, tartott, busan.

En datto koresmából lakházam felé a temetőn át, vigan. Ketten a majdan közös tanyán találkozáink!

A bakától a mint elváltam s elfogultságomat némileg kifujtam, igyekeztem ismét minél előbb hazajutni.

Utam a gőzmalom dübörgő helyisége mellett nyitott keleti dülőben vezetett. Ettől jobbra — keletnek egy szelid lejtőn — fekszik az izraelita hitközség temetkezési helye, melytől csupán egy keskeny sáncz választja el. — A mint a városból jövet ez uton haladunk, közvetlen egy lejtős szántóföld van jobbról — keletre — mellettünk; ettől éjszakra terült el a régi temetkezési hely, körülfogalva korosb akáczfák-alkotta sövénytől s ezen fölül éjszakra egy akkoriban még üres temetkezési helytől van az én házikóm.

Békülve a mult eseményekkel haladtam tova, a midőn egyszerre a zsidó temető sáncza mellett, tőlem jobbra, benn a temetőben egy a nagy sötétségben alig kivehető fehér alakot pillanték meg. Rögton megállottam s bátor és szilárd hangon kiáltám:

„Ki vagy?”

Semmi hang!

Vártam egy perczig s egyet léptem előre. Ismét megállottam. Látva, hogy a fehér alak mozdulatlan, még ama hitben valék, hogy tán sirkövet látok? — amde e helyen ilyenre nem emlékeztem. Ismét kérdém:

„Ki vagy?”

Semmi hang!

Vártam még egy perczig! — S aztán mint a villám, átvetem magam a sánczon, s utána iramodám az előlem nagy ugrásokkal — bár zajtalan — tova iramló fehér alaknak! — —

Nem foghattam meg!

Többet soha nem láttam. — Pedig már 9 ik éve temető mellett lakom.

Gondolkodtam sokat felőle s el is mondtam sok jó barátomnak ez esetemet; de abban a hitben voltam mindig s vagyok jelenleg is, az a temetői kísértet nem-e az én néhai — „dragonyos” kollegám volt?!

Morál: Polgárok! nemcsak ebből, de más egyéb tapasztalt mozzanatokból is azon tudatot merítsétek, hogy a tiszta lélek ismeret sehol sem fél!

K. E.

CSIP-CSUP.

Javában csokolozék a dandy a színigazgató fiatal najével, midőn a férj belépett.

„Ké — kérem, én — én műkedvelő vagyok” — mutatja be magát a megzavarodott Adonis.

Egy színész segélyért szölvített meg bizonyos ember, állítva, hogy ő is vándor színész s hogy nagy fenakadása van.

„Ugy barátom, csak menjen a sugóhoz — viszonzá ez, — az senkit sem hagy fenakadni.”

Udvariasság. A vasuti coupéban egy ur és egy högy utazik. (Az ur kivesz egy szivart és rágyújt).

„Asszonyom, talán alkalmatlan is önnek a szivarfüst?”

„Igen, uram, nagyon!”

(Az ur nyugodtan szivarozik tovább és résztvevő hangon így szól.)

„Istenem! akkor önnek nagyon sokat kell szenvednie.

A kórházban:

Orvos: Hányan haltak meg ma reggel?

Apóló: Kilenczen.

Orvos: Lehetetlen! Hiszen tegnap csak tizen voltak itt!

Apóló: A tizedik nem vette be az orvos-ságot.

Különös! Szeretném tudni, miért örül dr. Z... valahányszor egyik volt pacienseének pompás siremléket állítanak?

„Hát azért, mivel a szerzők szeretik, ha munkájuk díszesen van bekötve.”

Barátok párbeszéde:

„Hát csakugyan meghalt szegény Kovács?”

„Meg... Hiszen tudod, az örülés szerette feleségét, mindjárt tudtam, hogy nem fogja túlélni...”

„Az igaz!.. És mi vitte sirba szegény barátunkat? A bánat ugy-e?”

„Nem a! Egy lövönatu kocsai gázolta el!”

A kőkői mester borjura tett szert. Mind a mellett azonban, hogy aritmetikás ember volt, nem tudta felszámítani az elegendő szénát a telelésre, úgy, hogy már február havában elfogyott a takarmány. Egyszer megunván egyetlen borjának bőségét, melyet az éhség látszott belőle kiesalni, letette szoltáros könyvét — s feleselve a borjut az istálló-padlásra, e szavakkal nyugtatta meg: „No, nézd édes kis borjum, hogy nincsen egy szál széna se, hiába bögzs.”

Szerk. üzenet.

H. R. Mint rendesen, a proposra jött.
Sz. K. Mozgalom fog megindulni. Annak idején figyelmeztetjük önt mostani ajánlatára.
N. P. Vresk. Hogyan? A régi gárda, hogy cserben?
N. H. Valamiként elkallódott. Ujra kérjük.
M. Zs. Fm. Si sono rose, fiorono. Üdvözlét!
X. Y. Nem úgy verik a— Rt. Egészen magán.
 tr. Beosztottuk.
V. h. Csak röviden, de a dologhoz
Sz. Gtr. Az intézetet illetőleg fölvilágosítást nem adhatunk.
Zselözi. Czikket az ig é r t b ő l! A fölmerült zavarokat elhárítottuk.
b. A. Köszönjük. De mint a mai tárczából láthatja ön, jó l képviselve volt lapunk. Majd máskor.
P. Bpst. Most még kora. Pár hét múlva.
G. M. Kitiűnő, Szörnyen talál. Üdvözlét.
pleb. Rájönnek s észreveszik, hogy tévedtek.
D. n. k. Nem konvenniál.
G. B. Kérjük a kiadó-hivatalhoz fordulni. A szerkesztőség mest egész külön attól.
I. L. Szó, szó, szó, ó szosz-ban. Ujakat!
 —r. Tudósítóról gondoskodtuk, egyébként ketten is elférnek egymás mellett.
B. K. rk., T. K. V. a. km B. gy. csrg. Szt. Elküldett.

Budapesten megjelentek és kaphatók:

Krátky János művei:

„Szózat” Politikai röpirat arcképekkel 1878.
 Aigner Lajos bizománya. Ára 50 kr.
 „Az itéletnap szentjei.” Regény 2 kötetben.
 1879. Tettey Nándor és társa. Ára 2 frt.
 „A ózár-gyilkos.” Regény (a nihilistákról.) 1880.
 Bádapest, Kövesdy és társa. Ugyanez német nyelven is. Második kiadás. 4 kötet. Ára 4 frt.
 „Kossuth Lajos.” Kor-jellem- és életrajz. 5 nagy kötet, 1830. 65 stürin nyomtatott iv. Ára 5 frt.

Felelős szerkesztő:

Krátky János.

— „Az] Anker” élet és járadék-biztosító társulatnál 1881. november hóban benyújtott összesen 520 bevallás 1.380,498 frt biztosítandó összeggel, és pedig: 323 bevallás 879 584 frttal halálesetekre és 196 bevallás 500.914 frttal életesetre.

Kiállítva lön 276 kötvény 644,864 frttal halál, esetre, és 187 kötvény 510,382 frttal életesetre; összesen tehát 463 kötvény 1.155,246 frttal.

A havi bevétel volt 131,272 frt. haláleseti díj és 100,151 frt. betételekben összesen: 282,212 frt.

Halál esetekért kifizetett 61,860. Ez évben benyújtott 1766 bevallás 12.467,285 frttal, és kiállított 5226 kötvény 10,399,472 frttal ugyanezen időben bevett 2.735,800 frt; — halálesetekért pedig kifizetett: 574,370 frt. A társaság működése kezdetétől fogva halálesetekért kifizetett 10.467,980 frt és az 1871/81-diki túlélési társulás (Associatio) eredménye 18.183,976 frt volt.

Köszén eladás nagyban és kicsinyben!

MIKLÓS ISTVÁNNÉ

széntelep-ügynöksége Kaposvárott.

Megrendelések napokint Hágelman Károly könyvkereskedésében, Széchenyi-téren; úgy Miklós Istvánnál Sétány-utca 5. sz. a. készpénzfizetés és utalványlap kiszolgáltatása mellett eszközölhetők: a váltott mennyiség ugyanazonnap délután 2—5 óra között a házhoz szállítatik.

Miklós Istvánné
ügynöksége.

Kaposvár, 1882. jan. hóban.

Bérbe adandó.

Nagy-Atádtól 5 percznyi járásra levő Budvicza községben a

regále-jog, italméressel és mészárszékkal

ahhoz alkalmas épület, eszerépszindelylyel, egy vagy több évre **é hó 25 én** nyilvános árverésen Budviczán a helyszínen; a legfőbbbet ígérőnek kiadatik.

Bővebb értesítést ad N.-Atádon

Oblath Miksa.

162 szám

1881.

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe jött megyei közgyámi átlomás a folyó évi február hó 6-án kezdődő évnegyedes közgyűlés első napján megejtendő választás utján betöltendő lévén, felhivatnak azok, kik ezen alkalommal kijelöltetni óhajtanak, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényüket február hó 3-áig hozzám Kaposvárra czimezve annál bizonyosabban benyujtsák, mert megyei szabályrendelet értelmében a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Kelt Kaposvárott, 1882. évi január hó 3.

Jankovich László,

Somogyvármegye főispánja.

Meghívás

a somogy-kaposvári föld, kereskedelmi és ipar-hitelrészvénytársulat

t. cz. részvényesei f. 1882. február hó 8-án d. e. 10 órakor Kaposvárott a társulat helyiségeiben megtartandó

9-ik rendes közgyűlésre

ezenel tisztelettel megbívatnak, egyszersmind figyelmeztetvén, hogy szavazati joguk érvényesíthetése végett részvényeik a szelvényekkel együtt a közgyűlés előtt legalább 8 nappal a társulatnál leteendő.

Napirend:

- I. Az igazgatóság jelentése az 1881. évi üzleteredményéről.
- II. A felügyelő bizottságnak az évi számadások és mérleg, nemkülönben a nyereség felosztását tárgyazó indítványok megvizsgálásáról beterjesztett évi jelentése.
- III. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
- IV. A társulat igazgatóságának és felügyelő bizottságának felmentése.
- V. A társulat igazgató-ágának és felügyelő bizottságának megválasztása.

Kaposvárott, 1882. január hó 3-án.

Az igazgatóság.

A cs. királyi szab.

osztrák Phönix biztosító-társaság

(4 millió forint tőkével.)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint **Somogy, Baranya és Tolna megyékre terjedő**

főügynökséget

Kaposvárott korona-utca 9. sz. felállítottunk és annak vezetésével

BOROVITZ MANÓ URAT

biztuk meg, nevezett urat felhatalmazván **tűz és jégkár** elleni szülő kötvényeket **az ő aláírásával** jogérvényesen kiszolgáltatni.

NAGY-KANIZSÁN, 1882. Január hó 8-án.

A cs k. szab. osztr. Phönix biztosító társaság nagy-kanizsai vezérügynöksége:

Havasy Imre,
titkár.

Goldstein testvérek.

Hivatkozva fenti hirdetményre, bátorkodom a nagyérdemű biztosító közönséget **vagyonok** biztosítása **tűz és jégkár ellen**, nemkülönben az **élet biztosítására** az általam képviselt és már **20 év óta jó hírnévben álló**

cs. k. szab. osztrák Phönix biztosító társaságnál felhívni.

Midőn még megjegyzem, hogy említett intézet nemcsak **méltányos díjak** számításával, hanem az **előforduló károk pontos felvétele és gyors kifizetése** által a n. é. közönség bizalmát megnyerni törekedend.

A t. biztosító közönség pártolását kérvén, maradok

Tisztelettel

BOROVITZ MANÓ,

főügynök.

Kaposvárott 1882. Január 8-án.